UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

19 päivänä syyskuuta 2019 *

Ennakkoratkaisupyyntö – SEUT 49 artikla – Sijoittautumisvapaus – Itsenäinen ammatinharjoittaminen – Jäsenvaltion kansalainen, joka on lopettanut itsenäisen ammatinharjoittamisen raskauden viime vaiheisiin liittyvien ja synnytyksen jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi – Itsenäisen ammatinharjoittajan aseman pysyttäminen

Asiassa C-544/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (ylioikeus, hallintovalitusjaosto, Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 7.8.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.8.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Her Majesty's Revenue and Customs

vastaan

Henrika Dakneviciute,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin ja N. Piçarra,

julkisasiamies: G. Pitruzzella,

kirjaaja: C. Strömholm, hallintovirkamies,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.6.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Henrika Dakneviciute, edustajinaan T. Holdcroft, advocate, sekä D. Rutledge ja A. Berry, barristers,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään S. Brandon ja Z. Lavery, avustajanaan G. Ward, barrister,

– Euroopan komissio, asiamiehinään E. Montaguti, L. Armati ja J. Tomkin,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 49 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa osapuolina ovat Her Majesty's Revenue and Customs (vero- ja tulliviranomainen, Yhdistynyt kuningaskunta) ja Henrika Dakneviciute ja joka koskee sitä, että kyseinen viranomainen on evännyt viimeksi mainitulta viikoittaisen lapsilisän.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2004/38/EY

3 Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL 2004, L 158, s. 77 ja oikaisut EUVL 2004, L 229, s. 35 ja EUVL 2005, L 197, s. 34) 1 artiklan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä säädetään:

a) edellytykset, jotka koskevat sitä, miten unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat käyttää oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella".

4 Direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on "Oikeus oleskella yli kolme kuukautta", 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolmen kuukauden ajan

a) jos he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa; – –

– –

3. Sovellettaessa 1 kohdan a alakohtaa unionin kansalainen, joka ei enää ole työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, säilyttää työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan aseman

a) jos hän joutuu tilapäisesti työkyvyttömäksi sairauden tai tapaturman vuoksi;

b) jos hän yli vuoden työskenneltyään joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon;

c) jos hän alle vuoden kestäneen määräaikaisen työsuhteen päätyttyä tai kahdentoista ensimmäisen kuukauden aikana joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon. Tällöin hän säilyttää työntekijän asemansa vähintään kuuden kuukauden ajan;

– –"

5 Mainitun direktiivin 16 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla, jotka ovat oleskelleet laillisesti vastaanottavan jäsenvaltion alueella yhtäjaksoisesti viisi vuotta, on oikeus pysyvään oleskeluun sen alueella. – –

– –

3. Oleskelun yhtäjaksoisuuteen eivät vaikuta tilapäiset poissaolot, jotka eivät ylitä yhteensä kuutta kuukautta vuodessa, eivätkä pitemmät poissaolot asevelvollisuuden suorittamista varten eikä yksi enintään 12 peräkkäisen kuukauden poissaolo tärkeästä syystä, kuten raskauden ja synnytyksen, vakavan sairauden, opiskelun tai ammatillisen koulutuksen tai työtehtäviä varten toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueelle tapahtuvan siirron vuoksi.”

Direktiivi 2010/41/EU

6 Miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin sekä neuvoston direktiivin 86/613/ETY kumoamisesta 7.7.2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/41/EU (EUVL 2010, L 180, s. 1) johdanto-osan 18 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Raskaana olevien itsenäisten ammatinharjoittajien – – taloudellisesti ja fyysisesti suojattoman tilanteen vuoksi heille on tarpeen myöntää oikeus äitiysetuuksiin. – –”

7 Tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että naispuolisille itsenäisille ammatinharjoittajille – – voidaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti myöntää riittävä äitiysraha, jonka ansiosta he voivat keskeyttää ammattitoimintansa raskauden tai äitiyden vuoksi vähintään 14 viikoksi.”

Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus

Vuoden 2006 asetus maahanmuutosta (Euroopan talousalue)

8 Maahanmuutosta (Euroopan talousalue) annetun vuoden 2006 asetuksen (Immigration (European Economic Area) Regulations 2006), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, 14 §:n 1 momentissa myönnettiin yli kolmen kuukauden mittainen oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikille ”vaatimukset täyttäville henkilöille”.

9 Kyseisen asetuksen 6 §:n 1 momentin b ja c kohdan mukaan vaatimukset täyttäviä henkilöitä olivat palkatut työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

10 Mainitun asetuksen 6 §:n 2 momentissa säädettiin, että henkilö, joka on tilapäisesti työkyvytön sairauden tai tapaturman vuoksi, tai (tiettyjen edellytysten täyttyessä) henkilö, joka on tahtomattaan työtön taikka joka on vapaaehtoisesti lopettanut työskentelyn aloittaakseen aikaisempaan työhönsä liittyvän ammatillisen koulutuksen, säilyttää palkatun työntekijän aseman.

11 Saman asetuksen 6 §:n 3 momentissa säädettiin, että itsenäisen ammatinharjoittajan asema säilyy, jos kyseessä oleva henkilö on tilapäisesti kyvytön ammatinharjoittamiseen sairauden tai tapaturman vuoksi.

Sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annettu vuoden 1992 laki

12 Sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun vuoden 1992 lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 146 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”2) Henkilöllä, joka ei oleskele Isossa-Britanniassa asianomaisen viikon aikana, ei ole oikeutta viikoittaiseen lapsilisään.

3) On mahdollista määrittää olosuhteet, joissa henkilöstä on katsottava edellä [2 momenttia] sovellettaessa, että hän oleskelee tai ei oleskele Isossa-Britanniassa.”

Lapsilisästä annettu vuoden 2006 (yleinen) asetus

13 Lapsilisästä annetun vuoden 2006 (yleisen) asetuksen (Child Benefit (General) Regulations 2006) 23 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”On katsottava, ettei henkilö oleskele [sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun vuoden 1992 lain] 146 §:n 2 momenttia sovellettaessa Isossa-Britanniassa, jos hän hakee lapsilisää 1.5.2004 alkaen eikä

a) hänellä ole oikeutta oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa; – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Henrika Dakneviciute on Liettuan kansalainen, joka teki yötöitä palkattuna työntekijänä Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuodesta 2011 lähtien. Saatuaan tietää olevansa raskaana vuoden 2013 joulukuussa hän päätti ryhtyä 25.12.2013 lähtien itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi kosmetologina.

15 Hän sai 11.5.2014 lähtien äitiysrahaa. Hänen lapsensa syntyi 8.8.2014.

16 Dakneviciute ei työskennellyt 22.7.2014 ja vuoden 2014 lokakuun lopun välisenä aikana, jonka jälkeen hänellä oli vähäistä toimintaa itsenäisenä kosmetologina ennen kuin hän lopetti tämän toiminnan riittämättömiksi käyneiden tulojen vuoksi. Hän haki 10.2.2015 työnhakijan tukea ennen kuin hän aloitti uudelleen palkattuna työntekijänä vuoden 2015 huhtikuussa.

17 Tällä välin Dakneviciute oli tehnyt 27.8.2014 hakemuksen viikoittaisesta lapsilisästä. Tämä hakemus hylättiin 1.2.2015 tehdyllä päätöksellä siitä syystä, että asiassa sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella hänellä ei ollut riittävästi todettua oleskeluoikeutta tämän sosiaalietuuden saamiseksi asetettujen edellytysten täyttymiseksi.

18 First-tier Tribunal (alioikeus, Yhdistynyt kuningaskunta) kumosi tämän päätöksen 29.9.2015. Vero- ja tulliviranomainen on valittanut perhe-etuuksien hallinnoijana tästä tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen Upper Tribunaliin (Administrative Appeals Chamber) (ylioikeus, hallintovalitusjaosto, Yhdistynyt kuningaskunta).

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kumosi välipäätöksellä 12.1.2017 First-tier Tribunalin päätöksen sillä perusteella, että se sisälsi oikeudellisen virheen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi, että Dakneviciuten harjoittama taloudellinen toiminta oli 22.7.2014–9.2.2015 marginaalista, joten tämän taloudellinen toiminta oli lakannut kyseisenä aikana. Kyseisen tuomioistuimen mukaan ei yhtäältä ole kiistetty sitä, että Dakneviciuten toiminnan lakkaaminen johtui hänen raskautensa viime vaiheisiin liittyvistä ja hänen synnytyksensä jälkeisistä fyysisistä rajoituksista, eikä toisaalta, että hän palasi taloudelliseen toimintaan ensin työnhakijana, sittemmin palkattuna työntekijänä kohtuullisen ajan kuluessa hänen lapsensa syntymän jälkeen.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa, että unionin tuomioistuin katsoi 19.6.2014 antamassaan tuomiossa Saint Prix (C-507/12, EU:C:2014:2007), että nainen, joka lakkaa työskentelemästä tai lakkaa etsimästä työtä hänen raskautensa viime vaiheisiin liittyvistä ja hänen synnytyksensä jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, säilyttää SEUT 45 artiklassa tarkoitetun työntekijän aseman, kunhan hän aloittaa uudelleen työnsä tai löytää uuden työn kohtuullisessa ajassa hänen lapsensa syntymän jälkeen, ja se tiedustelee, voidaanko tätä ratkaisua soveltaa henkilöihin, jotka ovat käyttäneet SEUT 49 artiklaan perustuvaa sijoittautumisvapauttaan.

21 Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että 20.12.2017 annetun tuomion Gusa (C-442/16, EU:C:2017:1004) julistamisen johdosta pääasian asianosaiset ovat esittäneet sille lisähuomautuksia, joissa ne ovat esittäneet vastakkaisia näkemyksiä kyseisessä tuomiossa tehdyn ratkaisun soveltamisesta. Vero- ja tulliviranomaisen mukaan tätä ratkaisua ei voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa siltä osin kuin itsenäinen ammatinharjoittaja ei ole varsinaisesti velvollinen suorittamaan henkilökohtaisesti työtään ja hänellä on mahdollisuus suorittaa toimintaansa muilla tavoin, mukaan lukien niin, että toinen henkilö sijaistaa häntä. Dakneviciuten mukaan 20.12.2017 annetun tuomion Gusa (C-442/16, EU:C:2017:1004) 36 ja 40–44 kohdassa esiin tuodut toteamukset tukevat sitä vastoin sitä kantaa, että 19.6.2014 annetusta tuomiosta Saint Prix (C-507/12, EU:C:2014:2007) johtuvaa unionin oikeuden tulkintaa voidaan soveltaa itsenäisiin ammatinharjoittajiin.

22 Tässä tilanteessa Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko tilanteessa, jossa unionin kansalainen, joka on yhden jäsenvaltion kansalainen,

1) oleskelee toisessa jäsenvaltiossa (vastaanottava jäsenvaltio),

2) on toiminut vastaanottavassa jäsenvaltiossa SEUT 49 artiklassa tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana,

3) sai äitiysrahaa toukokuusta 2014 lähtien (jolloin hän katsoi työkykynsä alentuneen raskauden vuoksi),

4) todetusti lopetti todellisen ja tosiasiallisen itsenäisen ammatinharjoittamisen heinäkuusta 2014 lähtien,

5) synnytti elokuussa 2014 ja

6) ei jatkanut todellista ja tosiasiallista itsenäistä ammatinharjoittamista lapsen syntymän jälkeisenä ajanjaksona ja ennen työnhakijan tuen hakemista työttömänä työnhakijana helmikuussa 2015,

SEUT 49 artiklaa tulkittava siten, että tällainen henkilö, joka lopettaa itsenäisen ammatinharjoittamisen raskautensa viime vaiheisiin liittyvien tai synnytyksensä jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, säilyttää aseman kyseisessä artiklassa tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana, kunhan hän jatkaa taloudellista toimintaa tai hakee työtä kohtuullisen ajan kuluessa lapsensa syntymän jälkeen?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 49 artiklaa tulkittava siten, että nainen, joka lopettaa itsenäisen ammatinharjoittamisen raskautensa viime vaiheisiin liittyvien tai synnytyksen jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, säilyttää asemansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, kunhan hän jatkaa tätä toimintaa tai aloittaa muun itsenäisen ammatinharjoittamisen tai muun työskentelyn kohtuullisen ajan kuluessa lapsensa syntymän jälkeen.

24 Aluksi on todettava, että sen toteamiseksi, voiko nyt käsiteltävässä asiassa Dakneviciute saada oikeuden perhe-etuuksista annetussa (yleisessä) vuoden 2006 asetuksessa säädettyyn viikoittaiseen lapsilisään, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tärkeä tietää, oliko Dakneviciutella 22.7.2014–9.2.2015, jona aikana ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamusten mukaan hän oli lopettanut, sitten aloittanut uudelleen marginaalisen itsenäisen ammatinharjoittamisen hänen raskautensa viime vaiheisiin liittyvien tai synnytyksen jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, unionin oikeuden perusteella oleskeluoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

25 Tältä osin on todettava, että direktiivi 2004/38 on yksi yhtenäinen säädös, jolla kodifioidaan ja tarkistetaan tätä samaa direktiiviä edeltäneet unionin oikeuden säädökset vapaata liikkuvuutta ja oleskelua jäsenvaltioiden alueella koskevan unionin kansalaisten henkilökohtaisen perusoikeuden käyttämisen helpottamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Direktiivin 2004/38 1 artiklan a alakohdasta ilmenee siten, että direktiivillä pyritään täsmentämään mainitun oikeuden käyttöedellytyksiä, joiden joukossa on yli kolmen kuukauden pituisen oleskelun osalta kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty edellytys. Mainitun edellytyksen mukaan unionin kansalaisten on oltava työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa (tuomio 19.6.2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, 26 kohta).

27 Unionin tuomioistuin on katsonut, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohta, jossa täsmennetään tapaukset, joissa unionin kansalainen, joka ei enää työskentele palkattuna työntekijänä tai harjoita itsenäistä ammattia, säilyttää kuitenkin tällaisen henkilön aseman sekä sitä vastaavan oleskeluoikeuden, ei koske naista, joka lopettaa tilapäisesti työn tekemisen raskautensa viime vaiheiden ja synnytyksen jälkeisten rajoitusten vuoksi (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, 30 kohta).

28 Unionin tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdassa ei luetella tyhjentävästi olosuhteita, joissa unionin kansalainen, joka ei enää ole työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja vastaanottavassa jäsenvaltiossa, säilyttää kuitenkin työntekijän aseman kyseisen artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamiseksi ja siten tästä asemasta johtuvan oleskeluoikeuden (tuomio 11.4.2019, Tarola, C-483/17, EU:C:2019:309, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Unionin tuomioistuin on todennut erityisesti, että se, että raskauden viime vaiheisiin ja synnytyksen välittömiin seurauksiin liittyvät fyysiset rajoitukset pakottavat naisen lopettamaan työn tekemisen ajaksi, jota hänen palautumisensa edellyttää, ei lähtökohtaisesti voi johtaa siihen, ettei kyseistä henkilöä voida pitää enää SEUT 45 artiklassa tarkoitettuna työntekijänä. Se, että tällainen henkilö ei muutaman kuukauden ajan ole tosiasiallisesti ollut vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoiden käytettävissä, ei merkitse sitä, ettei kyseinen henkilö kuulu enää noille työmarkkinoille kyseisen ajanjakson aikana, kunhan hän palaa työhönsä tai löytää toisen työpaikan kohtuullisen ajan kuluessa synnytyksen jälkeen (tuomio 19.6.2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, 40 ja 41 kohta).

30 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voidaanko edeltävässä kohdassa esitettyä tulkintaa, joka liittyy SEUT 45 artiklan soveltamisalaan kuuluvaan tilanteeseen, soveltaa sellaiseen henkilöön, joka on SEUT 49 artiklassa tarkoitettu itsenäinen ammatinharjoittaja.

31 Tästä on muistutettava, että unionin tuomioistuin on katsonut, että SEUT 45 ja SEUT 49 artiklassa taataan sama oikeudellinen suojelu, joten taloudellisen toiminnan harjoittamistavan luokittelulla ei siten ole merkitystä (ks. vastaavasti tuomio 5.2.1991, Roux, C-363/89, EU:C:1991:41, 23 kohta).

32 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevien kaikkien perussopimuksen määräysten tarkoituksena on helpottaa unionin kansalaisten kaikenlaisen ansiotyön tekemistä unionin alueella ja ne ovat esteenä toimenpiteille, joilla voi olla

epäsuotuisa vaikutus näihin kansalaisiin, kun nämä haluavat harjoittaa kyseistä toimintaa muun jäsenvaltion kuin kotijäsenvaltionsa alueella (tuomio 20.12.2017, Simma Federspiel, C-419/16, EU:C:2017:997, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Unionin kansalainen saataisiin luopumaan käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen jos – siinä tilanteessa, että hän on raskaana vastaanottavassa valtiossa ja tästä syystä lopettaa ammattinsa harjoittamisen, vaikkakin vain lyhyeksi aikaa – hän saattaisi menettää työntekijän aseman kyseisessä valtiossa (ks. analogisesti tuomio 19.6.2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, 44 kohta).

34 Tästä seuraa, että tämän tuomion 29 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa olevan naisen täytyy samoissa olosuhteissa voida säilyttää SEUT 49 artiklassa tarkoitettu asemansa ammatinharjoittajana.

35 Unionin tuomioistuin on katsonut, että henkilöt, jotka ovat palkkatyössä ja henkilöt, jotka harjoittavat itsenäistä ammattia, ovat toisiinsa rinnastettavassa suojattomassa tilanteessa, kun he ovat pakotettuja lopettamaan toimintansa, eikä heitä siten voida kohdella eri tavoin heillä vastaanottavassa jäsenvaltiossa olevan oleskeluoikeuden pysyttämisen suhteen (ks. vastaavasti tuomio 20.12.2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, 42 ja 43 kohta).

36 Raskaana olevat naiset ovat toisiinsa rinnastettavassa suojattomassa tilanteessa riippumatta siitä, ovatko he palkkatyössä vai itsenäisiä ammatinharjoittajia.

37 Tältä osin unionin lainsäätäjä on nimenomaisesti tunnustanut direktiivin 2010/41 18 perustelukappaleessa itsenäisten ammatinharjoittajien taloudellisen ja fyysisen suojattoman tilanteen raskauden aikana. Siten kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa kehotetaan jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta naispuolisille itsenäisille ammatinharjoittajille voidaan myöntää riittävä äitiysraha, jonka ansiosta he voivat keskeyttää ammattitoimintansa raskauden tai äitiyden vuoksi, vastaavin edellytyksin, kuin joista on säädetty naispuolisten palkattujen työntekijöiden osalta.

38 Erilaiseen päätelmään ei voi johtaa vero- ja tulliviranomaisen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle esittämä väite, jonka Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on toistanut unionin tuomioistuimelle, ja jonka mukaan nainen, joka ei voi henkilökohtaisesti harjoittaa itsenäistä ammattia hänen raskautensa viime vaiheisiin liittyvien ja synnytyksen jälkeisten rajoitusten vuoksi, voi tilapäisesti hankkia itselleen sijaisen tämän ammattitoiminnan harjoittamiseen. Ei nimittäin voida olettaa, että tällainen sijainen olisi aina mahdollinen, erityisesti silloin, kun kyseessä oleva toiminta sisältää henkilökohtaisen tai luottamuksellisen suhteen asiakkaaseen.

39 Tästä seuraa, että naista, joka lakkaa harjoittamasta itsenäistä ammattia hänen raskautensa viime vaiheisiin liittyvien ja synnytyksen jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, ei voida kohdella eri tavoin rinnastettavassa tilanteessa olevaan palkattuun työntekijään nähden mitä tulee oleskeluoikeuden säilyttämiseen vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

40 Lisäksi direktiivin 2004/38 16 artiklan 3 kohdan säännökset tukevat edellä esitettyjä päätelmiä. Siltä osin kuin poissaolo raskauden tai synnytyksen kaltaisen tärkeän tapahtuman vuoksi ei vaikuta pysyvän oleskeluoikeuden myöntämisen edellyttämään viiden vuoden oleskelun yhtäjaksoisuuteen vastaanottavassa jäsenvaltiossa, raskauden viime vaiheisiin liittyvät ja synnytyksen jälkeiset fyysiset rajoitukset, jotka pakottavat naisen lopettamaan tilapäisesti työn tekemisen, ei sitäkään suuremmalla syyllä voi johtaa siihen, että nainen menettää itsenäisen ammatinharjoittajan aseman (ks. analogisesti tuomio 19.6.2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, 45 ja 46 kohta).

41 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että nainen, joka lopettaa itsenäisen ammatinharjoittamisen raskauden viime vaiheisiin liittyvien ja synnytyksen jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, säilyttää asemansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, kunhan hän jatkaa tätä toimintaa tai aloittaa muun itsenäisen ammatinharjoittamisen taikka työskentelyn kohtuullisessa ajassa lapsensa syntymän jälkeen.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että nainen, joka lopettaa itsenäisen ammatinharjoittamisen raskauden viime vaiheisiin liittyvien ja synnytyksen jälkeisten fyysisten rajoitusten vuoksi, säilyttää asemansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, kunhan hän jatkaa tätä toimintaa tai aloittaa muun itsenäisen ammatinharjoittamisen taikka työskentelyn kohtuullisessa ajassa lapsensa syntymän jälkeen.

Allekirjoitukset